FCG Finnish Consulting Group

SSAB:n tehdasalueen laajennuksen pesimälinnustoselvitys 2026

SSAB

21.8.2026

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO 3
2 SELVITYSALUE 3
3 AINEISTO JA MENETELMÄT 4
3.1 Lähtötiedot 4
3.2 Pesimälinnusto- ja levähtäjäselvitys 7
3.3 Epävarmuustekijät 8
4 TULOKSET 8
4.1 Pesimälinnustoselvitys 9
5 Johtopäätökset ja suositukset maankäytön suunnitteluun 14
Lähteet 15

Paikkatietoaineistot

Pohjakartat © Maanmittauslaitos WMS 2026

Ympäristöhallinnon avoimet paikkatiedot © Suomen ympäristökeskus (Syke) 2026

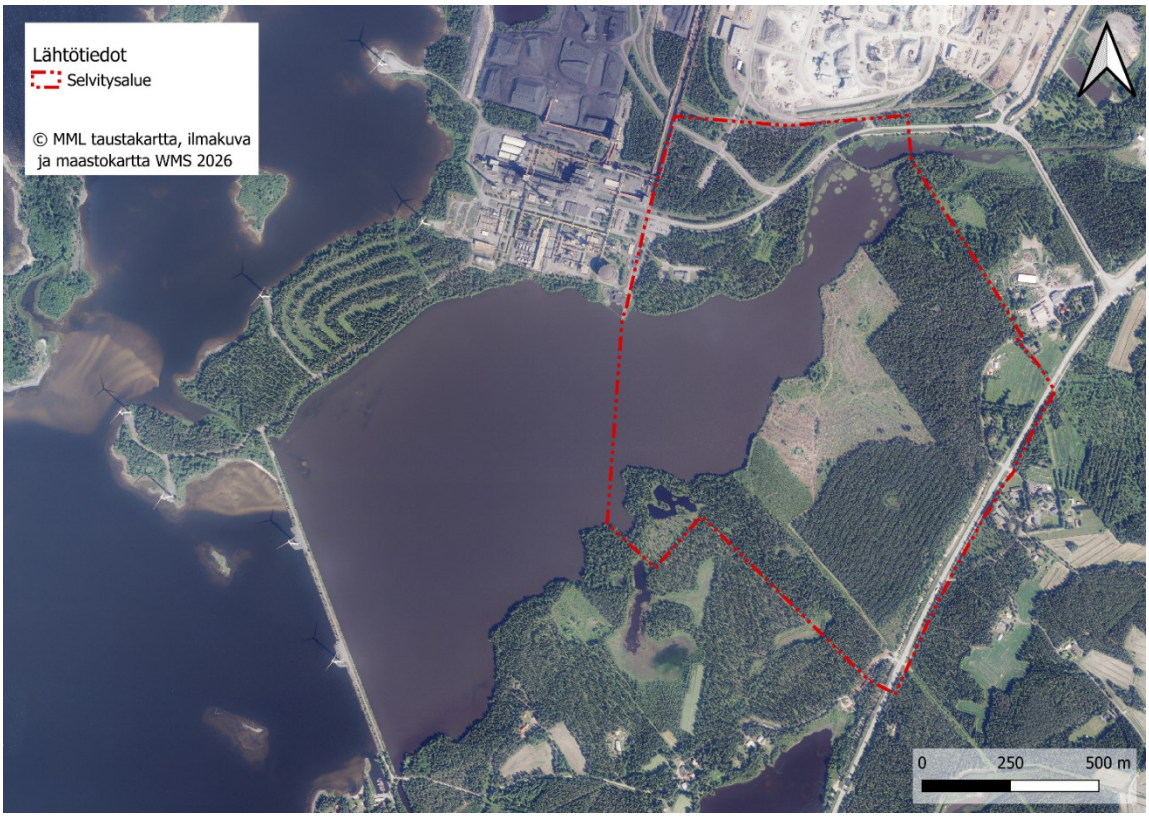
1 JOHDANTO

Tässä työssä on selvitetty alueen pesimälinnustoa ja levähtäviä lintulajeja painottaen erityisesti alueella esiintyvää huomionarvoista linnustoa. Työn tavoitteena oli selvittää alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja löytää suojelua ja säilyttämistä vaativat, luonnon monimuotoisuuden ja suojelullisesti arvokkaan lintulajiston kannalta merkittävät alueet. Selvityksestä on vastannut maastokäyntien osalta linnustoasiantuntija Kalle Hiekkanen ja raportoinnista LuK ympäristötieteet Iina Mattila FCG Rakennettu Ympäristö Oy:stä. Laadunvarmistuksen on tehnyt Titta Makkonen FCG Rakennettu Ympäristö Oy:stä.

2 SELVITYSALUE

Selvitysalue sijaitsee Raahessa, SSAB:n terästehtaan välittömässä läheisyydessä, Raahen Aunolanperällä noin 5,5 kilometrin päässä keskustasta lounaaseen (Kuva 1). Selvitysalueesta noin kolmasosa on Kuljunlahteen kuuluvaa vesistöä ja loput lahden kaakkoispuolen maa-aluetta. Kuvassa 1 on esitetty selvitysalueen rajaus.

Selvitysalue rajattiin maastokartoitusta varten vesistön osalta neljään lohkoon (Kuva 2). Lohkot A-C sijoittuvat selvitysalueen sisälle ja lohko D selvitysalueen ulkopuolelle.

Kuva 1. *Selvitysalueen rajaus SSAB:n nykyisen tehdaskiinteistön vieressä.*

3 AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

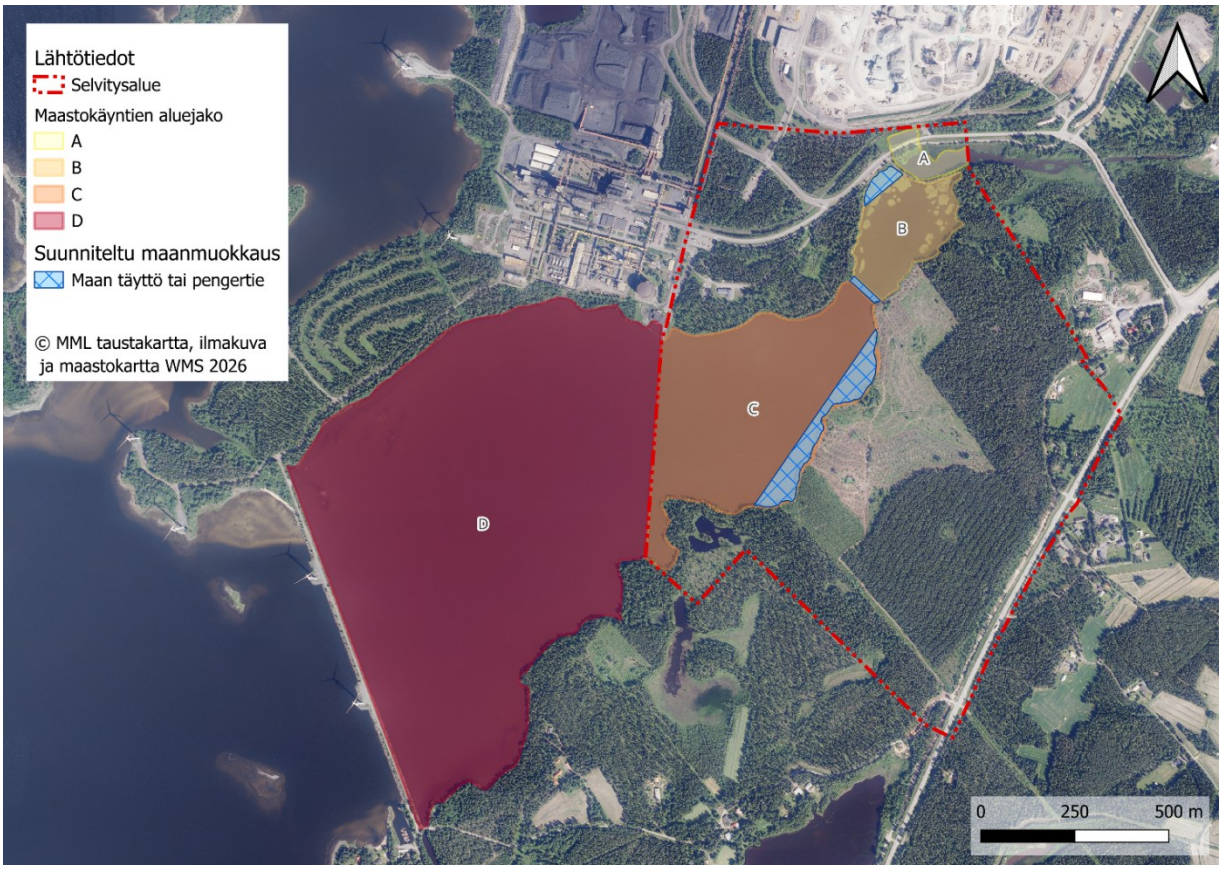
Selvitystyötä laadittaessa on otettu huomioon ympäristöviranomaisten antama yleinen ohjeistus:

- Mäkelä, K. & Salo, P. 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. - 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.
- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

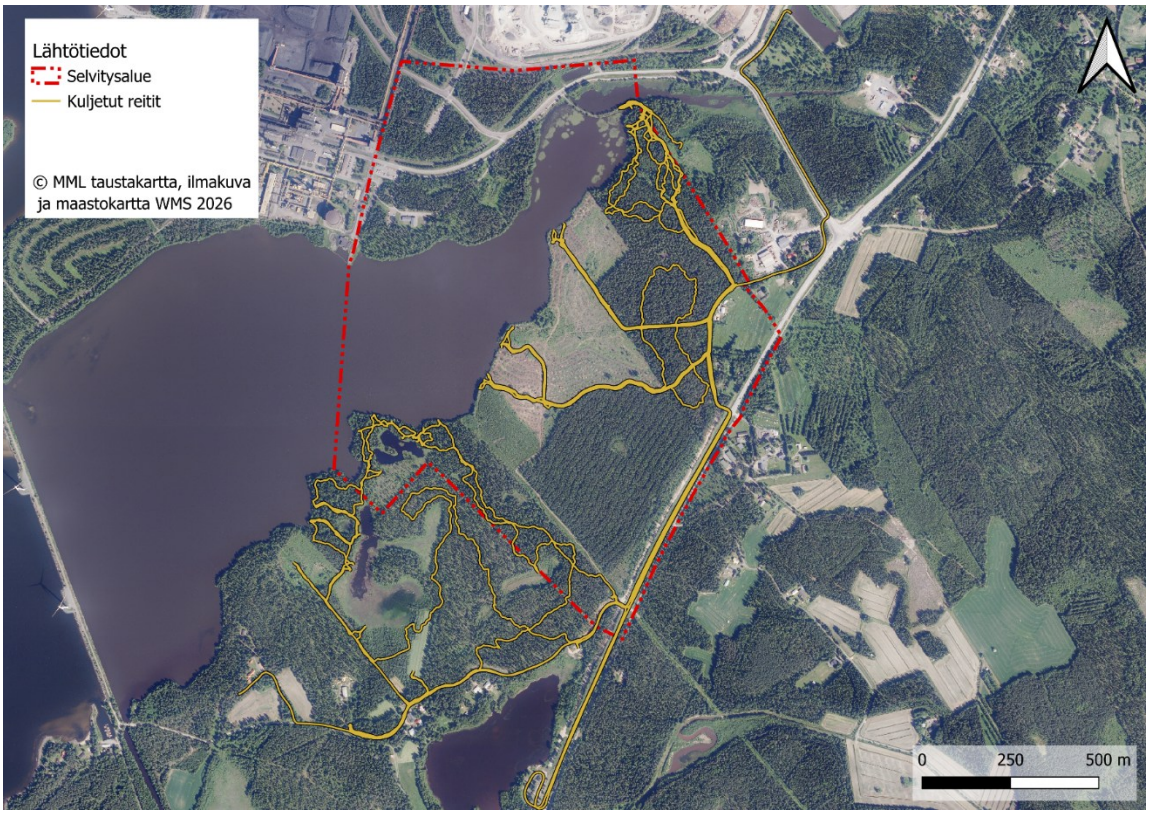
Taustatietoina on hyödynnetty seuraavia avoimia paikkatietoaineistoja ja tietolähteitä maastoselvitysten pohjatiedoiksi sekä selvitysten täydentämiseksi:

- Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakuva-aineistot.
- Suomen lajitietokeskuksen tietokannat (www.laji.fi) (haku tehty 08/2026, Kuva 4).

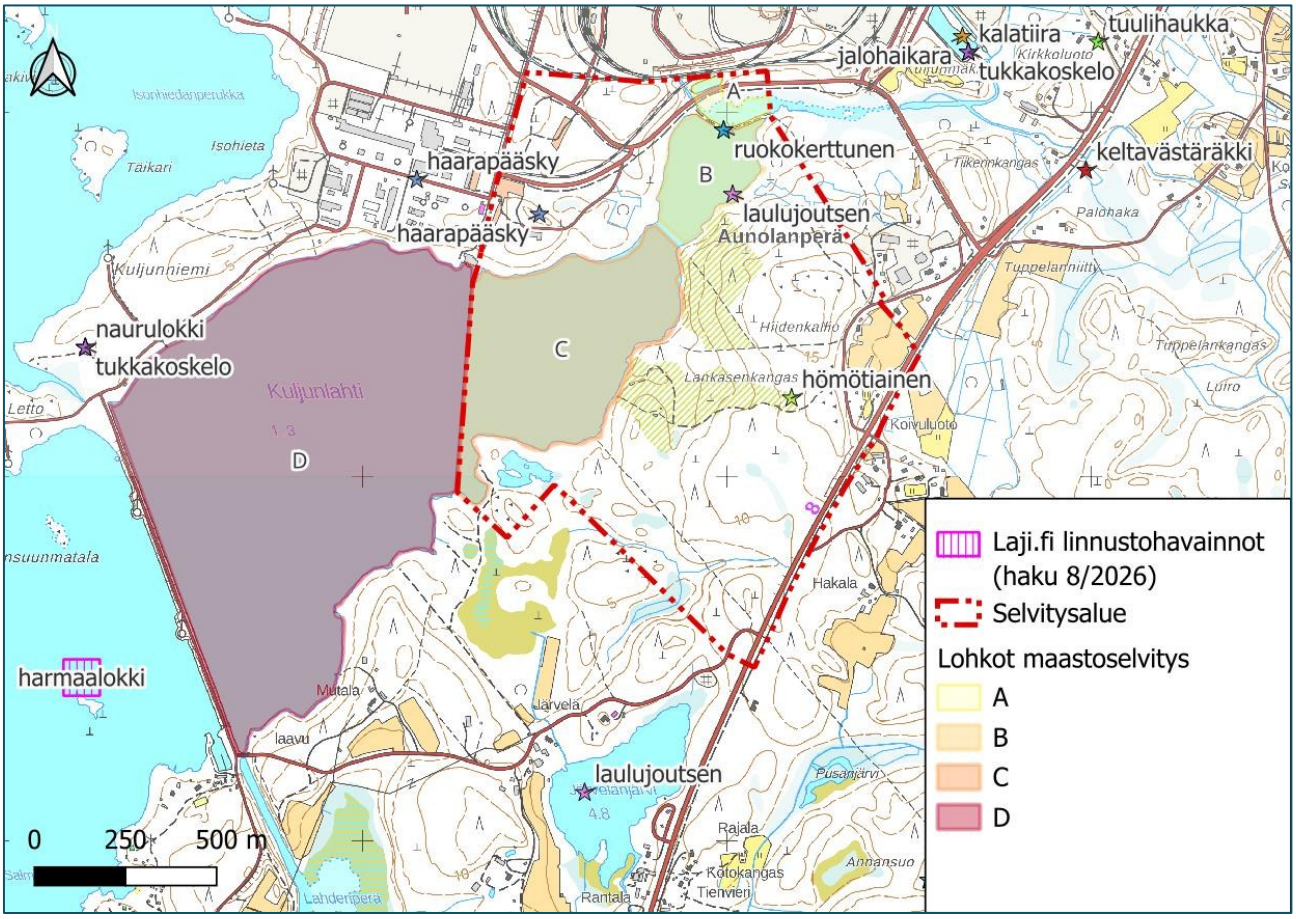
Maastoselvityksen tulokset kerrotaan luvussa 4.

Kuva 2. *Maastoselvitystä varten rajatut lohkot vesistöalueella sekä hankkeessa suunniteltu maanmuokkaus: kaksi mahdollista täyttöaluetta (B- ja C-lohko), sekä uusi pato ja sen yhteyteen suunniteltu pengertie (lohkojen B ja C välissä).*

Kuva 3. *Selvityksissä kuljetut reitit alueella. Selvitysalueen sisällä olevalla, tehdasalueeseen kuuluvalla pohjoisrannalla ei käyty, sillä se on kartoitettu aikaisemmissa selvityksissä.*

Kuva 4. *Lajitietokeskuksen lintuhavainnot selvitysalueella ja sen läheisyydessä. Kartasta on poistettu sensitiivinen lajitieto, joka esitetään vain viranomaisille tarkoitetussa liitteessä.*

3.2 Pesimälinnusto- ja levähtäjäselvitys

Alueella tehtyjen pesimälinnustoselvitysten ja levähtäjälaskentojen tavoitteena oli selvittää alueen pesimä- ja muuttolinnuston yleispiirteitä ja huomionarvoisesti arvokkaiden lajien esiintymistä. Selvitysten aikana huomioitiin erityisellä tarkkuudella kaikki suojelullisesti arvokkaat lintulajit, joita ovat Suomen luonnonsuojelulailla (6/2023) ja -asetuksella (1066/2023) uhanalaisiksi tai erityistä suojelua vaativiksi säädetyt lajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit (79/409/ETY), Suomen Punaisen kirjan uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit (Hyvärinen ym. 2019), Suomen kansainväliset vastuulajit (Rassi ym., 2001) sekä alueellisesti uhanalaiset lajit (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021). Lisäksi pyrittiin tunnistamaan mahdolliset linnustollisesti arvokkaat kohteet.

Selvitysalueen pesimälinnustoa kartoitettiin neljänä päivänä touko-kesäkuussa 2026. Selvitykset toteutettiin pitkän ajanjakson aikana, koska haluttiin saada kuva selvitysalueen merkityksestä eri lintulajeille huomioiden niiden pesinnän ajalliset erot. Kartoitusajat ja

vallitsevat säätilat on esitetty taulukossa 1. Kuljettu reitti on esitetty kuvassa 3. Pesimälinnustoselvitys toteutettiin sovellettuna kartoituslaskentana.

Taulukko 1. Pesimälinnustoselvityksen ajankohdat sekä vallitseva säätila selvityksen alussa ja lopussa.

Aloitus-aika	Lope-tusaika	Lämpö-tila alku	Lämpötila loppu	Pilvi-syys alku	Pilvisyys loppu	Tuuli alku (m/s)	Tuuli loppu (m/s)	Päivä-määrä
4.10	5.40	2	2	3/8	3/8	2	2	27.5.2026
11.00	12.00	24	24	1/8	1/8	6	6	5.6.2026
4.35	6.35	9	11	8/8	8/8	2	2	15.6.2026
11.00	13.00	14	15	1/8	1/8	8	8	22.6.2026

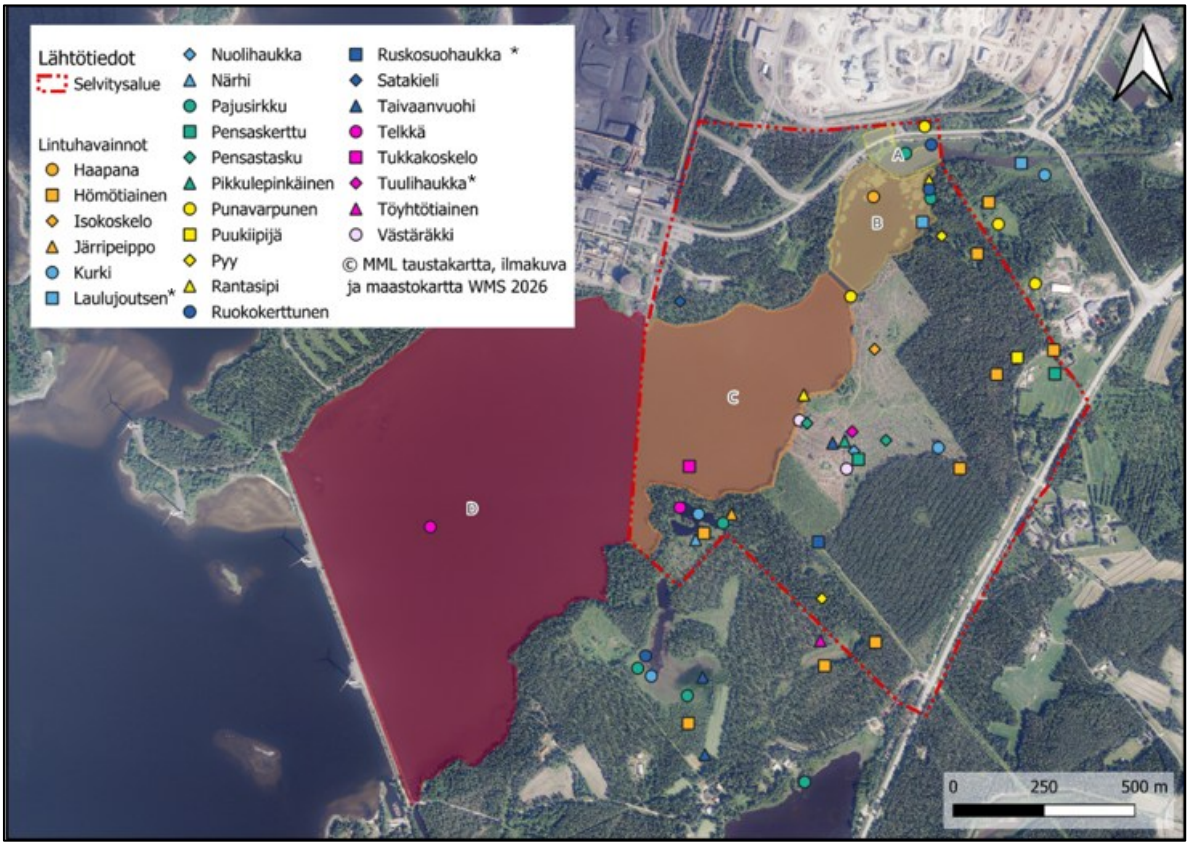
3.3 Epävarmuustekijät

Luontoselvityksiin liittyy aina epävarmuuksia, koska on huomattava, että luonnon eri osatekijät muodostavat monitasoisen ja monimutkaisten biologisten prosessien verkoston, jossa yhdessä osatekijässä tapahtuva muutos voi vaikuttaa myös useisiin muihin osatekijöihin. Tapahtumien ennustettavuus luonnossa vaihtelee huomattavasti useiden eri tekijöiden takia. Myös sattumalla on usein huomattava merkitys.

Pesimälinnustoselvitysten merkittävin epävarmuustekijä muodostuu linnuston luontaisesta vuosittaisvaihtelusta. Yhden vuoden aikana tehty selvitys antaa kuvan sen hetkisestä pesimälinnustosta. Selvitysten tavoitteena ei ollut selvittää kaikkien yleisten metsälintulajien reviirien sijainteja tai parimääriä alueella, mutta selvitysten myötä saatua pesimälinnuston yleiskuvaa voidaan kuitenkin pitää kattavana.

4 TULOKSET

Alueella havaittiin 80 lintulajia. Kaikki havainnot on listattu taulukossa 2. Huomionarvoiset, todennäköisesti tai melko todennäköisesti alueella pesivät lajit esitetään alla olevassa kartassa (Kuva 5).

Kuva 5. *Alueella havaitut huomionarvoiset ja todennäköisesti tai melko todennäköisesti alueella pesivät lajit. Tähdellä (*) merkityt lajit eivät ole alueella pesiviä, mutta ne hyödyntävät aluetta esimerkiksi ruokailuun.*

4.1 Pesimälinnustoselvitys

Pesimälinnustoselvitysten aikana selvitysalueelta havaittiin yhteensä 79 lintulajia, joista 36 oli huomionarvoisia. Erittäin uhanalaisia lajeja (EN) oli 4 (hömötiainen, tukkasotka*, törmäpääsky* ja viherpeippo), vaarantuneita (VU) oli 8 (haapana, haarapääsky*, harmaalokki*, naurulokki*, pajusirkku, pensastasku, pyy ja töyhtötiainen), silmälläpidettäviä NT) oli 11 (isokoskelo, järripeippo, kanahaukka*, närhi, pensaskerttu, punavarpunen, ruokokerttunen, silkkiuikku, taivaanvuohi, valkoviklo ja västäräkki). Loput lajit olivat elinvoimaisia. Osa lajeista kuuluu EU:n lintudirektiivin ensimmäiseen liitteeseen tai ovat kansainvälisiä vastuulajeja. Kaikki lajit on esitetty taulukossa 2, ja lisäksi parimäärä on arvioitu taulukossa 3 maastossa tehtyjen havaintojen perusteella.

Osasta lajeista on tehty yksittäisiä havaintoja saalistamassa tai lentämässä ohi, jolloin parimäärä on 0 ja lajin nimen perään on merkitty *. Näin merkityt lajit eivät todennäköisesti pesi alueella havaintojen mukaan, mutta pesintää ei voida täysin poissulkea.

Taulukko 2. Linnustoselvityksissä havaitut lajit. Lisätietoja-sarakkeessa määritelty lajiston uhanalaisuus seuraavasti: CR= äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, (tyhjä) = LC, elinvoimainen (Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, 2021), RT = alueellisesti uhanalainen (3b). EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji. KVL = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji (Rassi ym., 2001).

** merkityt lajit eivät todennäköisesti pesi alueella, vaan ne on havaittu alueen ulkopuolella tai lentämässä ohi.*

Laji	Lisätietoja	Laji	Lisätietoja
Haapana	VU, KVL	Palokärki	EU
Haarapääsky*	VU	Peippo	
Harmaalokki*	VU	Pensaskerttu	NT
Harmaasieppo		Pensastasku	VU
Hernekerttu		Peukaloinen	
Hippiäinen		Pikkukäpylintu	
Hömötiainen	EN	Pikkulepinkäinen	EU
Isokoskelo	NT, KVL	Pikkulokki*	KVL, EU
Isokäpylintu	KVL	Punakylkirastas	
Järripeippo	NT	Punarinta	
Kalalokki		Punatulkku	
Kalatiira*	KVL, EU	Punavarpunen	NT
Kanahaukka*	NT	Puukiipijä	
Keltasirkku		Pyy	VU, EU
Kesykyyhky*		Rantasipi	KVL
Kirjosieppo		Rautiainen	
Korppi*		Ruokokerttunen	NT
Kulorastas		Ruskosuohaukka*	EU
Kurki	EU	Räkättirastas	

	Kuusitiainen		Satakieli	
	Kyhmyjoutsen*		Sepelkyyhky	
	Käki		Silkkiuikku	NT
	Käpytikka		Sinisorsa	
	Laulujoutsen*	KVL, EU	Sinitiainen	
	Laulurastas		Sirittäjä	
	Lehtokerttu		Taivaanvuohi	NT
	Lehtokurppa		Talitiainen	
	Leppälintu	KVL	Tavi	KVL
	Merihanhi*		Telkkä	KVL
	Merikotka*	EU	Tiltaltti	
	Metsäkirvinen		Tukkasotka*	EN, KVL
	Metsäviklo		Tuulihaukka*	
	Mustapää-kerttu		Törmäpääsky*	EN
	Mustarastas		Töyhtötiainen	VU
	Naurulokki*	VU	Valkoviklo	NT, KVL
	Nuolihaukka		Varis	
	Närhi	NT	Varpushaukka*	
	Pajulintu		Viherpeippo	EN
	Pajusirkku	VU	Vihervarpunen	
			Västäräkki	NT

Parimäärä arvioitiin havaintojen perusteella. Tulokset on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Selvityksessä arvioitu parimäärä esiintyneistä lajeista niistä tehtyjen havaintojen perusteella.

** merkityt lajit eivät todennäköisesti pesi alueella, vaan ne on havaittu alueen ulkopuolella tai lentämässä ohi.*

Laji	Parimäärän arvio	Laji	Parimäärän arvio
Haapana	3	Palokärki	1
Haarapääsky*	0	Peippo	3–4
Harmaalokki*	0	Pensaskerttu	1
Harmaasieppo	1	Pensastasku	2
Hernekerttu	1–2	Peukaloinen	2
Hippiäinen	1	Pikkukäpylintu	2
Hömötiainen	2–3	Pikkulepinkäinen	1
Isokoskelo	1–2	Pikkulokki*	0
Isokäpylintu	0–2	Punakylkirastas	1
Järripeippo	1	Punarinta	2
Kalalokki	0–1	Punatulkku	1
Kalatiira*	0	Punavarpunen	2
Kanahaukka*	0	Puukiipijä	1
Keltasirkku	1	Pyy	2
Kesykyyhky*	0	Rantasipi	2
Kirjosieppo	1	Rautiainen	1
Korppi*	0	Ruokokerttunen	3
Kulorastas	1	Ruskosuohaukka*	0
Kurki	1–3	Räkättirastas	1

	Kuusitiainen	1–2	Satakieli	2
	Kyhmyjoutsen*	0	Sepelkyyhky	1
	Käki	1	Silkkiuikku	0–1
	Käpytikka	1	Sinisorsa	1–2
	Laulujoutsen*	0	Sinitiainen	1–2
	Laulurastas	1	Sirittäjä	1
	Lehtokerttu	1–2	Taivaanvuohi	2–3
	Lehtokurppa	1	Talitiainen	2–3
	Leppälintu	1	Tavi	1–2
	Merihanhi*	0	Telkkä	1–3
	Merikotka*	0	Tiltaltti	1–2
	Metsäkirvinen	4	Tukkasotka*	0
	Metsäviklo	1	Tuulihaukka*	0
	Mustapääkerttu	1	Törmäpääsky*	0
	Mustarastas	1	Töyhtötiainen	1–2
	Naurulokki*	0	Valkoviklo	1
	Nuolihaukka*	0	Varis	1
	Närhi	1	Varpushaukka*	0
	Pajulintu	1	Viherpeippo	1
	Pajusirkku	3–4	Vihervarpunen	1–2
			Västäräkki	1–2

5 Johtopäätökset ja suositukset maankäytön suunnitteluun

Selvitysalueella tavattiin alueen elinympäristöille tyypillisiä lajeja. Alueella on matala merenlahti, joka rajautuu tehdasalueeseen pohjoisessa ja talousmetsään sekä peltoihin etelässä. Osa rantaviivasta on kosteikkomaista, ja vesikasveja sekä ruovikkoa on näillä alueilla runsaammin. Matala ja suojaisa vesistö mahdollistaa useiden lajien ruokailun ja rauhallisen pesinnän. Matalassa vedessä kahlaajat ja vesilinnut voivat ruokailla pohjan eliöstöä. Rantakasvillisuuden seassa on myös usein enemmän kaloja ja selkärangattomia, joita osa linnuista käyttää ravintonaan. Ruovikot ja rantakasvillisuus antavat myös suojaisia pesäpaikkoja lajeille.

Alueella pesivistä lajeista vesilintuja olivat haapana, tavi, sinisorsa, telkkä, isokoskelo ja silkkiuikku. Kahlaajista tavattiin pesivinä taivaanvuohi, rantasipi, metsäviklo ja valkoviklo. Ruovikkoja hyödyntäviä lajeja olivat ruokokerttunen ja pajusirkku. Lisäksi rantavyöhykettä muuten esimerkiksi ruokailuun käyttävistä lajeista tavattiin kurki, kalalokki sekä västäräkki.

Alueella havaittiin paljon kosteikolla viihtyviä lintulajeja. Määrällisesti niitä ei kuitenkaan ollut niin paljon, että alue vaikuttaisi merkittävältä kosteikkolinnuston osalta.

Lisäksi alueella havaittiin esimerkiksi petolintuja, jotka eivät todennäköisesti pesi selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Nämä lajit käyttävät selvitysaluetta todennäköisesti ravinnonhankintaan, tai ovat vain lentäneet ohi. Esimerkiksi alueella pesimätön ruskosuohaukka saalistaa pikkulintuja ja vesilintujen poikasia ruovikoissa. Alueella pesimättömät naurulokki, pikkulokki ja kalatiira käyttävät ravinnokseen kosteikkojen selkärangattomia, kaloja ja hyönteisiä.

Raahe sijoittuu laulujoutsenen, metsähanhen, merikotkan, piekanan sekä kurjen päämuuttoreiteille. Näistä lajeista erityisesti metsähanhi, laulujoutsen voivat käyttää levähdyspaikkoinaan peltoja, matalia kosteikoita ja rantaniittyjä.

Alueella ei havaittu erityisen arvokkaita lintualueita, jotka pitäisi säilyttää. Erityisesti pesimäaikana toteutettavat muutokset voivat kuitenkin häiritä lintujen pesintää. Koska monet lajit hyödyntävät rantojen kasvillisuutta pesintään tai ruokailuun, on lintujen kannalta hyvä, jos jossain päin aluetta sitä säilyy.

Lajitietokeskuksen havaintotiedoissa on sensitiivisen uhanalaisen lintulajin pesätieto noin 600 metrin etäisyydellä selvitysalueen rajasta. Pesän tarkka sijainti on esitetty salatussa vain viranomaisille toimitetussa liitteessä. Ottaen huomioon terästehtaasta nykyisellään aiheutuva häiriö ei vetyalueen rakentaminen selvitysalueella lisää pesään kohdistuvaa häiriön määrää huomattavasti niin, että rakentamista selvitysalueella olisi tarpeen rajoittaa pesän vuoksi.

Mahdollisia linnustoon kohdistuvia haittoja voidaan vähentää ajoittamalla rakentaminen pesimäkauden ulkopuolelle.

Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Lintudirektiivi (79/409/ETY)

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Rassi, P., A. Alanen, T. Kanerva & I. Mannerkoski (toim.). 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. – Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.

Sierla, L., Lammi, E. Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742. Luonto ja luonnonvarat. Ympäristöministeriö. 113 s.

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. http://tun.fi/HR.48, http://tun.fi/HR.50, http://tun.fi/HR.447, http://tun.fi/HR.1747, http://tun.fi/HR.3671 (haettu 25.8.2026).

Suomen metsäkeskus, 2026: Avoimet paikkatietoaineistot. https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto

Valkama, Jari, Vepsäläinen, Ville & Lehikoinen, Aleksi 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. ISBN 978-952-10-6918-5.

Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot 2026: (http://www.syke.fi/avointieto)

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021: Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. https://www.ymparisto.fi/punainenlista